

De Docent - Meneer Jouk Fris

Geboren in 1908 aan het Ossepad in Zaandam, dichtbij de fabrieken van Verkade. De houten huisjes zijn allang verdwenen. Ze waren thuis met zes jongens waarvan de eerste twee al jong zijn overleden. Als enige van de familie trok de kunst hem; een broer zei dat hij alles had wat zij misten. De vader van Jouk had een kruidenierswinkeltje in de Westzijde, maar het was altijd ploeteren.

Zijn creativiteit kwam naar buiten als er thuis op het harmonium werd gespeeld. Op zijn negende mocht hij van zijn ouders op orgelles. Zijn talent wilde hij verder uitbouwen door les te nemen bij Cor Kee. De lessen betaalde hij uit het lesgeven aan beginnende organisten. Hij heeft nog overwogen beroepsmuzikant te worden. Hij speelde iedere zondag bij de kerkdiensten van de Vrije Evangelische Gemeente aan de Parkstraat.

Uiteindelijk koos hij voor het schilderen als zijn beroep; huis- en decoratieschilder. Na zijn lagere school aan de Botenmakersstraat ging hij naar de Ambachtsschool aan het eind van de Herengracht waar hij niet voor schilderen ging, maar voor timmeren. Op z'n veertiende mocht hij werken en koos toen echt voor het schilderen door bij de Gebr. Carpentier en hij leerde daar het vak. Na zijn diensplicht, intussen had hij z'n gezeldiploma gehaald, ging hij verder in dienst bij schildersbedrijf Molenaar in de Botenmakersstraat. In die tijd begon hij aan een studie voor leraar.

In zijn vrije tijd schilderde Jouk Fris ook, maar dan artistiek. Dhr. Jedeloo, directeur bij Verkade en bestuurslid bij de Ambachtsschool had hem al eens op een steiger aan de Zaan zien werken. Toen hij zijn werk tentoonstelde vroeg met hem van de Ambachtsschool om te solliciteren naar de functie van leraar.

Veel van de oud-leerlingen van de Ambachtsschool kennen het wel; Jouk Fris in de klas aan het schilderen. *'En Jouk Fris die was eigenlijk kunstschilder. Ik zie nog die grote ezel staan. Wij hadden langs de kant allemaal een ezel en daar werd een stuk papier op geplakt en daar waren letters op getekend en die moest je schilderen. En als dat spul eenmaal aan de gang was ging hij aan zijn schilderij werken. Af en toe liep hij langs die ezels om te kijken hoe het ging en dan ging hij weer verder'*¹.

Er zijn tal van jongens de kunst ingegaan en er lopen genoeg schildersbazen rond die bij Fris begonnen zijn. Leerlingen wisten wel wie er de baas was in de klas, maar hij ging soepel met de regels om. Hij voelde zich erg betrokken bij zijn jongens, ging ook nog wel eens bij zo'n jongen thuis praten als er problemen waren.

In 1975 ging hij met pensioen, bleef schilderen en orgel spelen, maar hij kon het nu rustiger aan doen. Het geloof in Christus, de bringer van het eeuwige leven bleef zijn basis. Dat heeft hij niet alleen in zijn schilderijen laten zien, maar ook in hoe hij in het leven stond. Dat een oud-leerling eens tegen hem zei, "Meneer Fris, u was een rechtvaardig mens.", dat deed hem goed.

¹ Verteld door Harrie Meijns

